

Pojem a výklad právního jednání

Oddíl A. Teoretické okruhy

1) Právní skutečnosti a jejich dělení (subjektivní a objektivní). 2) Pojmové znaky právního jednání a nicotné (zdánlivé) právní jednání (*non negotium*). Praktické důsledky rozlišování mezi nicotným (zdánlivým) právním jednáním a neplatným právním jednáním (*negotium nullum*). 3) Konkludentní právní jednání; mlčení. 4) Teorie projevu, teorie vůle, teorie odpovědnostních následků (*culpa in contrahendo*) a teorie důvěry. 5) Obsah právního jednání (*essentialia, naturalia, accidentalia negotii*). 6) Srozumitelnost a určitost právního jednání (absolutní a relativní). 7) Výklad (interpretace) právního jednání a metody výkladu; diferencovaný výklad. Zvláštní interpretační pravidla (např. bezúplatné smlouvy). 8) Skutečná vůle (empirický výklad) a normativní vůle (normativní výklad); jednání ve srozumění. 9) Výklad právního jednání a konverze právního jednání, dodatečné vyjasnění a doplnění právního jednání (smlouvy). 10) Simulované a disimulované právní jednání.

Oddíl B. Praktické příklady

1) Při trevírské dražbě vína někdo zvedl ruku, avšak nikoli aby učinil nabídku, nýbrž aby pozdravil svého přítele. Obyčejně znamená zvednutí ruky při této příležitosti vyšší nabídku, licitátor mu tedy udělil příklep, neboť jeho nabídka již nebyla překonána. Posuďte, zda bylo zvednutí ruky právním jednáním (nabídkou).

2) Na veřejné autogramiádě podstrčil jeden z návštěvníků k podpisu směnku, a to tak, že překryl její vrchní část jiným papírem s fotkou. Ve množství podpisů, které byly při autogramiádě rozdány, si spisovatel, který tu křtil svoji knihu, nevšiml toho, že podepsal a odevzdal tuto směnku znějící na částku 100.000 Kč. Posuďte, zda bylo podepsání směnky právním jednáním (vystavením směnky). Zamyslete se také nad tím, že taková směnka mohla být následně převedena za úplatu na poctivého nabyvatele.

3) Dva podnikatelé se spolu domluvili na dodávce 500 kusů zboží určitého druhu za kupní cenu ve výši 5.000 Kč za kus. Aby bylo všechno „černé na bílém“, nechali si od svého advokáta pro jistotu připravit smlouvu o dodávce zboží, která tuto dohodu zachycovala, a smlouvu podepsali. Následně však zjistili, že advokát připravil smlouvu o dodávce jiného druhu zboží, v jiném množství a za jinou cenu. To se hodí jedné ze stran, která nyní trvá na tom, aby bylo plněno podle písemného vyhotovení smlouvy; druhá strana se naopak dovolává původní dohody. Proveďte právní rozbor a rozhodněte jejich spor.

4) Majitelé sousedních pozemků si sjednali zákaz vybudování okna ve stěně, která tvoří rozhradu mezi oběma pozemky. Následně si jedna ze stran zabudovala do této stěny skleněné tvárnice. Protože druhá strana podala žalobu, bude na soudu, aby rozhodl, zda se na skleněné tvárnice vztahuje zákaz, který si strany ujednaly ohledně okna. Ty však při uzavírání smlouvy na tuto možnost zjevně nepomyslely, a tudíž ohledně skleněných tvárníc neobsahuje smlouva ničeho. Jakým způsobem má soud postupovat při řešení tohoto případu?

5) Na obchodní jednání probíhající v uzavřené místnosti vzal jeden z podnikatelů dva fyzicky disponované spolupracovníky Vasila a Ivana. Když se protistrana pokusila ukončit jednání o uzavření smlouvy, bylo jí vysvětleno, že kdyby dnes nedošlo k uzavření smlouvy, tak by to nebylo dobře, protože Vasil by byl smutný, a když je Vasil smutný, tak se Ivan zlobí, je agresivní a nebezpečný.

Když protistrana navrhla, že by na chvíli opustila místnost a vyžádala si k podpisu smlouvy souhlas od svého nepřítomného partnera, bylo jí vysvětleno, že dveře jdou bohužel otevřít pouze zvenčí, přičemž vrátný šel zrovna před chvílí na oběd. Strany následně uzavřely smlouvu. Posuďte, zda jde o právní jednání, případně zda toto právní jednání trpí vadami (a zabývejte se případnými následky).

6) Dva příbuzní se mezi sebou dohodli na prodeji pozemku s rodinným domem za kupní cenu 4.500.000 Kč, ale aby se vyhnuli daňové povinnosti, podepsali „na oko“ darovací smlouvu. Proveďte právní rozbor a odpovzte na otázku, zda bylo právně jednáno, případně jak bylo právně jednáno, případně zda toto právní jednání trpí vadami (a zabývejte se případnými následky).

7) J. N., český občan, jako pronajímatel a T. D., americký občan, jako nájemce uzavřeli písemně elektronickou poštou smlouvu o nájmu bytu v Praze. V čl. 2 smlouvy o výši nájemného bylo sjednáno, že nájemné činí 300 USD za měsíc, v čl. 3 smlouvy o splatnosti nájemného bylo uvedeno, že sjednané nájemné ve výši 300 EUR za měsíc je nájemce povinen platit vždy do 15. dne příslušného měsíce na zde uvedený účet pronajímatele. Následně vznikl mezi stranami spor, v jaké měně je nájemce povinen platit nájemné. Posuďte, zda byla platně uzavřena nájemní smlouva, a pokud ano, jaké nájemné bude nájemce platit.

8) Dva obchodníci spolu uzavřeli smlouvu o koupi 214 sudů „Haakjöringsköd“ za cenu 4,30 marek za kg. Obě strany vycházely z toho, že „Haakjöringsköd“ znamená „velrybí maso“. Když dorazila kupujícímu dodávka sudů obsahující žraločí maso, zjistilo se, že ve skutečnosti znamená slovo „Haakjöringsköd“ nikoli velrybí, ale žraločí maso (norsky). Kupující namítá, že se dohodli na dodávce masa velrybího, a prodávající zase argumentuje, že jako překupníkovi mu nelze vytýkat žádné pochybení, když jednal v dobré víře v přičetnost kupujícího, který používal slovo „Haakjöringsköd“ ve smyslu „velrybí maso“. Proveďte právní rozbor smlouvy a posuďte, která strana je v právu.

9) Cestující nastoupil do autobusu městské hromadné dopravy a oznámil řidiči a ostatním spolucestujícím, že tímto svým nastoupením v žádném případě neuzavírá smlouvu o přepravě nebo jakoukoli jinou smlouvu a nesouhlasí se žádnými smluvními přepravními podmínkami, neboť to výslovně vylučuje, tudíž proti němu nelze uplatnit případnou pokutu za jízdu „na černo“. Proveďte právní rozbor a zabývejte se otázkou, zda lze takového cestujícího „pokutovat“ za jízdu bez platného jízdního dokladu.

Oddíl C. Doporučená literatura (nad rámec povinné literatury)

Melzer, F. In: *Melzer, F., Tégl, P. a kol.* Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419-654. Praha: Leges, 2014, s. 464-521, 558-625.